

ارتقای بی‌سابقه همکاری‌های ایران، روسیه و چین در سال گذشته

ایران در رأس مثلث «مهار»

تردیدی وجود ندارد که مداخله‌جویی‌های پایان‌ناپذیر آمریکا در منطقه خاورمیانه و آسیا در دهه‌ها و سال‌های گذشته نقش مهمی در شکل‌گیری عصر همکاری‌های راهبردی سه‌جانبه میان ایران، روسیه و چین به عنوان سه بازیگر مهم برای مهار سیاست‌های آمریکا، فارغ از تفاوت‌های ذاتی سیاست خارجی میان این کشورها داشته است. تهران، مسکو و پکن بویژه در یک سال گذشته و پس از آغاز به کار دولت سید ابراهیم رئیسی، در عرصه مناسبات سیاسی و اقتصادی دوجانبه روند رو به پیشرفتی را از سر گذرانده و به تسری چنین وجهی از همکاری در حوزه‌های دفاعی، امنیتی و سیاسی بیش از هر زمان دیگری وقوف یافته‌اند. ناگفته پیداست وجه مشترک این همکاری، مقابله با رویکرد یکجانبه گرایانه‌ای است که آمریکا در سال‌های گذشته در قبال هر یک از کشورهای منطقه در پیش گرفته که برای سال‌ها کشورهای همسایه این سه کشور را در آتش جنگ یا نزاع فرو برده است. درک مشترک سه کشور ایران، روسیه و چین از خطرات دامنه دار این رویکرد یکجانبه آمریکا، این کشورها را به سمت و سوی تقویت همکاری‌های امنیتی کشانده است.

که واشنگتن بر مبنای آن، چین را در کنار روسیه و ایران در رده یک تهدید بزرگ طبقه‌بندی می‌کرد. ذیل چنین نگاهی بود که ایالات متحده درصدد برآمد با ایجاد چالش‌های متعدد در منطقه آسیا هزینه کشورهایی همچون چین و روسیه و همچنین ایران را افزایش دهد.

رزمایش مرکب «کمر بند امنیت دریایی ۲۰۲۲» که دی و بهمن سال ۱۴۰۰ به عنوان سومین مانور دریایی گذشته برگزار شد، پرده جدیدی از ظرفیت‌های نظامی ایران در فراز همکاری عملیاتی با قدرت‌های بزرگ دریایی و بر عهده گرفتن فرماندهی عملیات در محدوده گسترده‌ای از آب‌های استراتژیک منطقه‌ای و جهانی را به نمایش گذاشت و ثابت کرد که جغرافیای مأموریت دریایی ایران با هدف تأمین امنیت خود در منطقه تا چه اندازه توسعه یافته است. این رزمایش مشترک فرصتی بود برای به نمایش درآمدن بیش از پیش ظرفیت‌های نظامی ایران در همکاری عملیاتی با قدرت‌های بزرگ دریایی؛ قدرت نظام‌ای که در سال‌های اخیر و با حضور ناوگروه‌های خود در آب‌های آزاد نشان داده است تا چه حد می‌تواند در تأمین امنیت آب‌های بین‌المللی نقش آفرین باشد.

نگرانی استراتژیست‌های غربی

به این ترتیب نگاهی کوتاه به صحنه تحولات جاری در منطقه نشان می‌دهد که این پیش‌بینی استراتژیست‌های آمریکایی همچون «زیگنیو برژینسکی»، مشاور امنیت ملی رئیس‌جمهوری اسبق آمریکا و «هنری کیسینجر»، وزیر خارجه اسبق آمریکا که درباره عواقب زیان بار خصومت همزمان با بازیگران بزرگ آسیایی هشدار داده بودند، به واقعیت پیوسته است.

علاوه بر برگزاری رزمایش‌های سه‌جانبه، دریای کارائیب در هفته‌های اخیر میزبان نظامیان ایران، روسیه و چین موسوم به «رزمایش تک‌تیرانداز مرز» بود که علاوه بر این کشورها ۱۰ کشور دیگر نیز حضور داشتند. رزمایشی که با نگرانی رسانه‌های آمریکا به پیشروی و گسترش نقش آفرینی

می‌برند از مجموعه تحولاتی بود که بر واقعیت تزلزل در سیاست سلطه آمریکا صحنه می‌گذاشت و از تغییر موازنه قدرت در عرصه بین‌الملل حکایت می‌کرد.

شکستن ائتلاف‌های آمریکایی

اهمیت قدرت نمایی‌های اخیر در قالب رزمایش‌های گسترده دریایی بویژه زمانی دوچندان می‌شود که این واقعیت فراموش نشود که پیش از آن آمریکا کوشیده بود با ائتلاف ادعایی خود با شماری از همپیمانانش با هدف تأمین امنیت خلیج فارس، چالشی امنیتی برای منطقه به وجود آورد. این چالش به موازات سیاستی که علیه ایران در زمین بازی هسته‌ای از سوی آمریکا در پیش گرفته شد، همزمان بود با سیاست معروف چرخش به آسیا

رزمایش‌های سه‌جانبه

برگزاری سه رزمایش مشترک سه‌جانبه از سوی ایران، روسیه و چین در سال‌های اخیر که آخرین آن در اواخر سال گذشته تحت عنوان رزمایش مرکب «کمر بند امنیت دریایی ۲۰۲۲» در آب‌های اقیانوس هند برگزار شد، بخشی از برنامه‌ریزی سه کشور به عنوان سه قدرت دریایی شناخته شده برای به نمایش گذاشتن اقتدار عملیاتی خود در مواجهه با هر تهدید احتمالی خارجی علیه منافع ملی به شمار می‌آمد. رزمایش‌هایی که در کنار تصمیم‌گیری برای دستیابی به توافق‌های فراگیر میان تهران و پکن و پیگیری توافق مشابه میان ایران و روسیه در کنار دیگر موضوعات همکاری که این کشورها دوشادوش یکدیگر پیش

ویژه‌نامه

ایران

شماره ۱۲۰
مهر ۱۴۰۰